

Eskiye Özlem Duyan Bir Şövalye İle Söyleştik: Şiir Hayatın Her Noktasında İmiş Meğer..

Eskiye özlem nedense demode addediliyor bugünlerde. Nostaljik olma eski kafalılıkla bir tutuluyor. Edebiyat için bu böyle maalesef. Eskilerden örnek vermek, eskileri övmek edebi olarak gerici yaftasını göğsüne takmayı göze almak demektir bir anlamda. Ben bunları göze alarak eskileri yâd edeceğim. Eskiler ne güzeldi diyeceğim. Şairler vardı şiirleri ezberlenen; şiir kitapları en az 2 baskı yapardı. Dergiler vardı genç şairlere okul olan.

Mavera bu okulların en önemlilerindendi. Şairliğini adeta orada ispat ederlerdi gençler. Ve orada şair olanlar günümüz şiirine de yön verdiler. Maverâ şairleri, daha sonra şiir yazmasalar bile unutulmadılar. Şiirleri hiç unutulmadı; aksine yıllanarak çoğaldı şiirlerinin sesi. İşte Cumali Ünal'dı Hasannebioğlu da bu şairlerimizden biri. Her şiir kitabı çıkardığında olay olmuş, yok satmış ve tekrar tekrar baskı yapmıştı onun. Sese ses katan, direnen şiirler yazdı. Nostaljik olmanın suçunu (!) üzerime alarak Cumali Ü. Hasannebioğlu'yla naif bir söyleşi yaptım. Lise yıllarında özellikle Çerağ kitabını elimden düşürmediğim şairle röportaj yapmak beni ne kadar mutlu etti anlatamam.

2000li yıllara kadar isminiz edebiyat ortamında önemli bir yer teşkil ediyordu. Maverâ dergisi ve çevresini bir kuşak kabul edersek Maverâ Kuşağı'nın en önemli şairlerindensiniz. Sadece edebi ürün verme açısından değil Aylık Dergi ve Düşünce Dergisi'nde Müslümanların şiir ve diğer türlere bakış açısını değiştirdiniz. Tabir-i caizse bir edebiyat felsefesi geliştirdiniz. Kendi adıma söyleyeyim lise yıllarında sizin şiirleriniz benim edebiyata olan ilgimi üst seviyelere taşımıştı. Müslüman edebiyatçının hangi vasıflara sahip olması konusunda sizin katkınız yadsınamaz. Fakat 2000li yıllardan sonra sizi edebiyat ortamında daha seyrek görür olduk. Bunun sebebi aktif siyasete girmeniz olabilir mi?

Sanatçının, “di”li geçmiş zaman’ı yoktur.

İsmimin, Türkçe söylenen şiirler içerisinde bir yeri, ya vardır, ya da yoktur. Eğer var idiyse, yok olmaz. Bence şiir, her zaman söylemeye çalıştığım gibi, yüreğimizin kal’asının yıkık bir taşını onarmakla sorumlu ise, yüzlerce yıl sonra da, o şiire muhatap olacak bir insan var oldukça, varolacaktır.

Benim şiirim böyle bir şiir midir?

Yani Fuzulî'nin, Şeyh Galib'in, Karacaoğlu'nın, Yunus'un, Pir Sultan'ın... daha nice bir giyiti kanlı; dili, yürek yangınından kızıla çalan adamın yanıbaşındaysa, onlarla kardaşlanmışsa benim şiirim ölümsüzdür şüphesiz.

Yok eğer saman alevi idiyse; yandı bitti kül oldu... Hangisi?

Yeni tanıştığımız birçok insandan, anında, ezbere şiirlerimden parçalar okuduğunu görüyorum.

Demek ki, şiirim, kayaya hakkedilmiş, diyorum.

Eğer şiirim kayada yazılıysa, zaman da “yel”se; yel kayadan ne aparır?

Bence ölüm güzel bir mimar...

Ölümden sonra şiirleriniz hala insanların bir ofçektikçe yıkılan dağlarının tozuysa, korkmayın o şiirden.

Bir de şu var, şiirim unutulsa ne olur ki?

Ben onları söylerken, yüreğimde doğururken müthiş bir haz duydum, bir bakıma “istiğrak” hali.

Bunları ben mi söyledim, dediğim çok olmuştur.

Bazan yüreğimdiki bir kılıcın kırık parçaları, bazan da seyrettiğim bulut masalları olmuştur şiirim.

Ne güzel, değil mi?

Siyasete gelince...

Bence siyaset de şiir.

Siyaset, hayalimin atlarını çılgın ufuklara sürüyor, dörtnal... Müthiş bir mutluluk duyuyorum, yok, hayır, mutluluktan öte bir şey, bir cezbe hali...

Ben siyaseti, Türkiye'nin en önemli sorunlarından saydığım “Tarım-Orman-Gıda-Çevre” sorunlarının çözümü uğruna yapıyorum.

Amacım, bu ülkenin doğal kaynaklarının doğru kullanılmasıyla, toprağının, suyunun, insan mutluluğunun en az beşe katlanması; yani tarım politikası...

Bunları konuşmak zaman alır. “Sorunlarıyla ve Çözümleriyle Türk Tarımı” adlı kitabımı bunun için yazdım. Ayrıca, yazdıklarımı, düşündüklerimi, yıllarca beynimde mayalandırdığım, ülkemle ilgili bu konudaki tezlerimi, uygulayacağım tek platform da, siyaset.

*Şair Yazar

Bu ülkeyi ve insanımızı seven herkesin, iyi anlaması ve anlatması gereken bir konu tarım. Aslında, birçok dilde tarım ile kültür, aynı kökten geliyor.

Okuyucularınızın bilmesi gerekir diye vurgulayarak söylüyorum, litteratüre geçmiş ve şu anda Türkiye kaysı üretiminin yaklaşık %40'ını sağlayan "Kaba Aşı" adındaki çok verimli, ayrıca ilkbaharın son donlarına oldukça dayanıklı bir kaysı çeşidini buldum, geliştirdim 1980'lerde...

Uzun yıllar, TOPRAKSU gibi severek adını andığım bir kurumda Başmühendislik yaptım. Üstelik de, çok maceralı bir bölgede, Malatya, Adıyaman, Elazığ, Tunceli ve Bingöl'ü kapsayan bir bölgede ve üstelik de herkesin öcü gibi kaçtığı o yıllarda, bölgeye gönüllü giderek.

O yıllarda, o şehirlerin kırsalında köyünde, dağında taşında çalışmanın, şiirime ve siyaset görüşlerime neler eklediğini düşünebiliyor musunuz?

Fırat, Munzur, Nemrut... daha nice güzellik, gözlerimin bebeğine nakşedilmişti.

Benim şiirim budur ve bu şiir, dünya durdukça, duracaktır; Rahmetli Anam'ın dediği gibi...

"Biliyorum, biliyorum bir ada gibi coğrafya atlasına sınırları kanla değil,

Kalemle çizilmiş bir ülkeyi; bankalar, bankerler, tröstler, tecimevleri,

Kıravatlı, rüzgârsız saçları, boyalı potinleri, yüzleri kara bir gecede ışıldayan faiz hadleri,

Cepleri teberru çekleri, piyango biletleri, evleri tıka basa ölü çocuk kemikleri,

Yanmış genç bedenleri, acıyla yokekedilmiş adam iskeletleri.

Biliyorum... basarak kan deryasına yürüyor onlar,

Ve ayaklarının altı lekesizdir, biliyorum..." diyor-sunuz bir şiirinizde. Bu şiiri yazdığınız ortamdan çok farklı değil şimdilerde hayat. Hatta daha da yoğun sıkıştırılıyor. Bu kadar daralmışsa yaşam sahamız bu şair açısından avantaj mıdır, kuşatılmışlık şairin lehine midir? Yoksa şiir her yerde ve her zaman biriminde doğmaya müsaittir diyebilir miyiz?

Ben hayatı, dosdoğru yaşamamız için, Rabbimiz tarafından bize lütfedilmiş bir nimet olarak algılıyorum. Bediüzzaman'ın dediği gibi üç şey kalıyor bize: Fikretmek, zikretmek, şükretmek...

Boynumuzun eğri olacağı tek yer, huzurda olduğumuz zamandır.

Bunun dışında, Pir Sultan'ın dediği gibi, "üstü kan köpüklü meşe seliyim..."

28 Şubat sürecini bir edebiyatçı olarak yakından şahit oldunuz. Her meslek dalında Müslümanlar ciddi sıkıntılar yaşadılar. Hayatları tehdit altına girdi. O dönemin Müslüman edebiyatçı üzerindeki etkisi ne olmuştur? Günümüzdeki Müslüman edebiyatçı portresine ne gibi eksi ve artılar eklemiştir size göre?

Benim hayatımda 27 Mayıs da var... Ailem Demokrat Parti'liydi ve Malatya'da yaşıyorduk. İlkokuldaydım. Üzüldüğümüz çok zaman olmuştur. 970'lerin ilk yıllarındaki muhtıradaki üniversitede öğrenciydim. 68 kuşağı diyorlar ya, işte öyle...

1967'de üniversiteye başladım, liseden donanımlıydım, fikir estetiğinin peşindeydik ve yine üzüldük. Muhtıra, çevremizde ciddi yaralar açtı. Sonra 12 Eylül... Başmühendis olduğum yıllar...

"Semud" şiiriyle birlikte, birçok şiiri o günler için söyledim. "Bir Gecenin Şiiri" adlı kitabım, sadece o günleri anlatır. Tarihe nakşolması gerekirdi, oldu. Yani, benim kişisel tarihime... 28 Şubat'ta Başbakanlık Müşaviri idim. Ama benim Başbakanlık'ta çalışmam, Özal dönemiyle birlikte.

Özal ile birlikte çok şeyi de yaşadık. Bir bakıma önemli olaylar gelip geçti, elimizden, beynimizden, yüreğimizden... O zaman çok şeyi kavradım.

Belki de devletin nasıl yönetilmesi gerektiğine dair, yıllardan beri oluşan teori ve pratiğimiz, doğal akarını buldu su gibi, aktı gitti... Bugün yakaladığımı sandığım deneyim, o günlerin yorumundan oluştu çoğunlukla.

Bunları anlatmam gerek ve anlatacağım. Ben, insanlar tarafından hiçbir zaman sıkıştırılamadım, bu nedenle de kendimi, Kemal Tahir romanlarındaki gibi "kısıtlanmış" hissetmedim hiçbir zaman.

O yüzden ezilmişliğin değil de, başkaldırının şiirini söylediğim, düşünülür... ki doğrudur.

2006'da Kalbim, Ey Divane şiir kitabını çıkar-dınız. Önümüzdeki günlerde yayınlanacak başka kitabınız var mı? Uzun süre edebi ortamda görün-mesiniz de eski takipçilerinizin sizi beklediğini ben yakından biliyorum.

Çok önem verdiğim bir yayınevi, tüm kitaplarını yayınlamak istiyor. Şimdi onun üzerinde çalışıyoruz arkadaşlarla. Bir de internet üzerindeki iki siteyi, www.cumali.unaldi.org ile www.cumaliunaldi.com 'u yeniden düzenliyor dostlarımız.

Yeni şiirler söylüyorum.

Yakında, onlar da yayınlanabilir.

Yoğun iş ortamından zaman bulup günümüz edebiyat ortamını izleyebiliyor musunuz? Takip ettiğiniz yazarlar ve dergileri var mı? Eski şair dostlarınızla görüşme imkânı buluyor musunuz?

Hepsi için de “evet”.

Günümüz edebiyat ortamını geçmişle kıyaslamak gerekirse nasıl bir fark görüyorsunuz?

Bana göre edebiyatta, hatta sanatta geçmiş ve gelecek olmaz. İyi ve iyi olmayan olabilir. Ya da bize göre iyi ve iyi olmayan.

Güzel bir mısra binlerce yıl öncesine ait olabilir, bu onun değerini daha çok artırır.

Sanat eseri, zamanı aştıkça, bir daha güzelleşir gibi geliyor bana.

Edebiyatın -daha özelde- şiirin hayata müdahalesi 2000’lerden sonra zorlaştı? Bunun müsebbibi olarak şairi mi görüyorsunuz yoksa toplumun yozlaşması mıdır uzaklığın sebebi?

Bence,2000,ya da başka rakamları kullanarak, şiirle ilgili bir betimleme yapmak mümkün değildir.

Şiir, şiirdir...

Yıllar unutulur gider,ama iyi şiirler,has şairler hep yaşar,hep kalıcıdırılar...

Gökkubbe, ta Hz. Adem’den beri söylenmiş şiirlerle dolu.

Şiirin bir tek şartı var gibi geliyor bana, bir tek şart, sadece insani olması...

Gerisini insanlar anlar zaten.

Eğer, Yunus gibi talihlilerdenseniz, bir Molla Kasım gelir, şiirinize husumet besler.

Yaktığı binlerce şiiri kuşlar okur, binlerce yırtıp ırmağa attığı şiirleri de balıklar...

İnsanlar da okur...

İnsanlar şiir okur...

Tabi ki, kuşlardan, balıklardan ve cümle mahlûkattan artakalanı...

Okurlar.

